

5. Сенчагов В. К. Финансовый механизм и его роль в повышении эффективности производства / В. К. Сенчагов. – М.: Финансы, 1979. – С. 5.

6. Ковалюк О. М. Методологічні основи фінансово-го механізму / О. М. Ковалюк // Фінанси України. – 2003. – № 4. – С. 54.

7. Кочетов Э. Что такое глобализация? / Э. Кочетов, А. Дугин, М. Делягина, В. Миловидов, А. Кузнецов // МЭМО. – 1998. – № 3. – С. 14 – 20.

8. Амитан В. Н. Экономическая безопасность: концепция и основные модели / В. Н. Амитан // Экономическая кибернетика. – 2000. – № 3-4. – С. 13 – 20.

УДК 332.2.021.8:631.15

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО АГРОБІЗНЕСУ НА ОСНОВІ КВАНТОВОЇ ТЕОРІЇ

ДОЛГОШЕЯ Н. О., ШУРА Н. О.

УДК 332.2.021.8:631.15

Долгошея Н. О., Шура Н. О. Теоретико-методичні підходи до трактування концепції розвитку сучасного агробізнесу на основі квантової теорії

У статті досліджується традиційний динамічно-статичний підхід до трактування розвитку агробізнесу. Обґрунтовано актуальність заміни традиційного підходу на квантово-статичний підхід, який запропоновано авторами дослідження. Така заміна обумовлена наявністю в економіці відповідних поштовхів у вигляді інновацій, які змушують сільське господарство розвиватись не поступово і динамічно, а періодично з різною силою. Доведено, що періодичні інновації чинять спрямовану дію на розвиток агробізнесу, яку можна порівняти зі сплесками квантової енергії.

Ключові слова: агробізнес, інновація, динамічно-статичний розвиток, квантово-статичний розвиток, ефективність, інноваційна діяльність, віддача.

Рис.: 3. **Бібл.:** 9.

Долгошея Наталья Александрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації виробництва і агробізнесу, Миколаївський державний аграрний університет (вул. Паризької комуни, 9, Миколаїв, 54020, Україна)

E-mail: natalia.dolgosheia@yandex.ru

Шура Наталья Александрівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки та підприємництва, Криворізький національний університет (вул. XXII Партз'їзду, 11, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50027, Україна)

E-mail: shuru2008@mail.ru

УДК 332.2.021.8:631.15

Долгошея Н. А., Шура Н. А. Теоретико-методические подходы к трактовке концепции развития современного агробизнеса на основе квантовой теории

В статье исследуется традиционный динамически-статический подход к трактованию развития агробизнеса. Обоснована актуальность замены традиционного подхода на квантово-статический подход, который предложен авторами исследования. Такая замена обусловлена наличием в экономике соответствующих толчков в виде инноваций, которые вынуждают сельское хозяйство развиваться не постепенно и динамически, а периодически с разной силой. Доказано, что периодические инновации производят направленное действие на развитие агробизнеса, которое можно сравнить со всплесками квантовой энергии.

Ключевые слова: агробизнес, инновация, динамически-статическое развитие, квантово-статическое развитие, эффективность, инновационная деятельность, отдача.

Рис.: 3. **Библ.:** 9.

Долгошея Наталья Александровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры организации производства и агробизнеса, Николаевский государственный аграрный университет (ул. Парижской коммуны, 9, Николаев, 54020, Украина)

E-mail: natalia.dolgosheia@yandex.ru

Шура Наталья Александровна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра экономики и предпринимательства, Криворожский национальный университет (ул. XXII Партсъезда, 11, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 50027, Украина)

E-mail: shuru2008@mail.ru

UDC 332.2.021.8:631.15

Dolgosheya N. A., Shura N. A. Theoretical and Methodological Approaches to the Interpretation of the Concept of Modern Agribusiness Based on Quantum Theory

The theoretic-methodological approaches to the interpretation of conception of modern agribusiness development are based on the quantum theory. There is a traditional dynamic-statistical approach to the interpretation of agribusiness development researched in the article. The actuality of replacement of traditional approach to the quantum-statistical one offered by the authors is explained here. Such replacement is conditioned by a presence in the economy of such impetuses as innovations which force agriculture to develop not gradually and dynamically, but periodically with different force. It is proved that periodical innovations exert the directed influence on the development of agricultural business, which can be compared with the bursts of quantum energy.

Key words: agribusiness, innovation, dynamic-statistical development, quantum-statistical development, efficiency, innovative activity, return.

Fig.: 3. **Bibl.:** 9.

Dolgosheya Natalya A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Organization of Production and Agribusiness, Mykolayiv State Agrarian University (vul. Paryzkoyi komuny, 9, Mykolayiv, 54020, Ukraine)

E-mail: natalia.dolgosheia@yandex.ru

Shura Natalya A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Economics and Business, Kryvyi Rig National University (vul. XXII Partz'yizdu, 11, Kryvyi Rig, Dnipropetrovska obl., 50027, Ukraine)

E-mail: shuru2008@mail.ru

Визначальним моментом успішного функціонування агробізнесу сьогодні можна вважати його тісний зв'язок із промисловим виробництвом, що служить фактором прискорення кругообігу інвестованого капіталу в аграрній сфері економіки. За таких умов відбувається більш динамічний розвиток як сільського господарства, так і промислової переробки сільськогосподарської продукції, що характеризується зростанням виробничого потенціалу аграрного ринку. Крім того, тісний зв'язок сільського господарства і промисловості, що базується на подальшій переробці сільськогосподарської продукції, служить запорукою наявного попиту з боку переробних підприємств.

Отже, сучасний агробізнес можна вважати основним стимулом і координатором діяльності сільськогосподарських підприємств, а успішний розвиток агробізнесу – позитивним фактором розвитку аграрного ринку. У зв'язку з цим особливої уваги заслуговує вивчення сучасних теоретико-методичних підходів до трактування концепції розвитку агробізнесу.

Розгляд особливостей функціонування сучасного агробізнесу з теоретичної точки зору можна вважати неповним без дослідження методичних засад сталого та ефективного його розвитку. Термін «розвиток», за своєю суттю, носить динамічний характер, що обумовлює розгляд агробізнесу крізь призму часових змін у його функціонуванні під впливом відповідних факторів. Необхідність подальшого обґрунтування напрямків оптимізації функціонування агробізнесу на інноваційній основі та підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних аграрних підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, зумовляють актуальність проведення вказаних досліджень.

Питання ефективного розвитку агробізнесу постійно перебувають в центрі уваги науковців. Великий внесок у вивчення зазначених питань зробили такі дослідники, як:

Аничин В. А., Боровик П. М., Гринь Є. А., Гриненко С. П., Слав'юк Р., Турьянский А. В., Харута С. В. та ін.

Проте на сьогоднішній день недостатньо дослідженим залишається питання конкретизації особливостей динамічно-статичного розвитку агробізнесу, що і обумовило значимість дослідження, проведеного в даній статті.

Метою статті є виявлення недоліків у теоретичних і методичних основах концепції розвитку агробізнесу в сучасних умовах та формування власного підходу до такого трактування з урахуванням вимог ринкової економіки на основі виділення квантової складової розвитку агробізнесу.

Наявність ринкових методів господарювання в економіці передбачає конкурентний розвиток різних форм власності та рівноцінних умов функціонування аграрних підприємств, як на законодавчому рівні, так і в практичній діяльності. Проте під впливом різних макроекономічних факторів (науково-технічний прогрес у сільському господарстві, фінансово-кредитні відносини, фіскальна політика тощо) поступо домінує приватна власність на засоби виробництва. Більш висока матеріальна зацікавленість приватних власників у результатах праці висуває їх на більш високий рівень розвитку продуктивних сил, ефективне використання та збереження земельних ресурсів.

Традиційний поділ характеру розвитку організації на динамічний і статичний дозволяє розглядати агробізнес як певну двоїсту систему [6]. З одного боку, йому притаманні елементи динаміки (розробка нових і вдосконалення існуючих стратегій розвитку), а з іншого – статички (підтримання стабільності досягнутих результатів). Саме тому, як зазначає Г. Л. Монастирський, динамічна організація, прагнучи до стабільності, продовжує вдосконалюватись і розвиватись [6].

Якщо адаптувати вказану особливість динамічно-статичного розвитку до умов сучасного агробізнесу, отримуємо таку картину (рис. 1).

Рис. 1. Традиційний динамічно-статичний характер розвитку агробізнесу

На нашу думку, за такого традиційного підходу відбувається невідповідність факторів динамічної складової розвитку безпосередньо природі такого розвитку. Зокрема, йдеться про динаміку як фізичний процес, що має забезпечувати плавність і рівномірність протікання процесів у часі під впливом різноманітних факторів. У той же час самі фактори, які традиційно відносять до динамічних (див. рис. 1), такими плавними і рівномірними назвати не можна. Навпаки, під їх впливом відбуваються досить різкі та помітні зміни в розвитку системи агробізнесу, особливо, якщо розвиток відбувається на інноваційній основі. Наприклад, удосконалення матеріально-технічної бази, зазвичай, може помітно впливати на продуктивність праці та якість сільськогосподарської продукції. Те ж саме можна сказати і про відновлення та реконструкцію земель. Отже, саме інноваційна основа розвитку агробізнесу унеможливає його плавний динамічний розвиток.

У зв'язку з цим вважаємо, що розвиткові агробізнесу з урахуванням інноваційної складової помилково приписують динамічний характер. У той же час статичні процеси, що відбуваються в агробізнесі, дійсно є такими та мають право на існування в складі системи його розвитку.

Повертаючись до основ розвитку фізичних процесів, відмічаємо, що, крім динамічно-статичного розвитку, є квантовий розвиток, який, на відміну від динамічного, носить не поступовий, а стрибкоподібний характер [1]. Адаптуючи елементи квантового розвитку до умов функціонування агробізнесу, отримуємо не стільки динамічно-статичний, скільки квантово-статичний його розвиток (рис. 2).

На рис. 2 відмічено, що мета функціонування агробізнесу з квантової позиції покликана забезпечувати не поступові, а саме помітні зміни в процесах, що відбуваються в агробізнесі. Поступові ж зміни носять еволюційний характер та, на нашу думку, не можуть бути пов'язані з інноваційним напрямком розвитку агробізнесу.

Квантова природа функціонування і розвитку агробізнесу потребує також уточнення механізмів, що його забезпечують. Зокрема, детальнішого розгляду вимагає поняття «квант», його природа та його роль у вказаному механізмі.

Згідно з [4] квантом прийнято вважати елементарну дискретну неподільну порцію певної фізичної величини. Крім того, квант – це загальна назва певних порцій променистої енергії, моменту кількості руху та інших величин, якими характеризують фізичні властивості мікросистем. На нашу думку, роль саме такої порції так званої «енергії», необхідної для постійного розвитку агробізнесу, виконує агроінновація. По-перше, інновації реалізуються не постійно, а періодично в певні проміжки (моменти) часу, спрямовуючись на покращення параметрів функціонування бізнесу, що може бути аналогом викидів енергії в систему. По-друге, реалізація інновацій має характер так званих доінвестувань у підприємство на інноваційній основі, що забезпечує характер порціонності в системі. По-третє, реалізація інновацій приносить економічний ефект, що служить фактором віддачі (моментом кількості руху).

Отже, квант у системі квантово-статичного розвитку агробізнесу можна представити таким чином (рис. 3). За такої інтерпретації простежується періодичність інноваційної діяльності в агробізнесі, а також факт впливу квантової енергії та віддачі від неї на діючу систему агробізнесу. Розвиток системи агробізнесу є невіддільним від станів проміжної рівноваги, що робить його залежним не тільки від періодичних квантових перетворень, а і від статичного (відносно постійного) функціонування (див. рис. 2).

Рис. 2. Авторський квантово-статичний характер розвитку агробізнесу

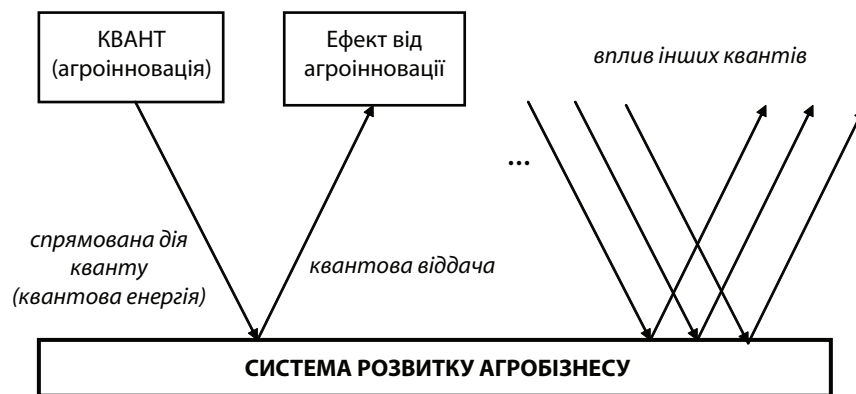

Рис. 3. Вплив кванту-агроінновації на систему розвитку агробізнесу

Елементи статичності притаманні будь-якій організації [6]. До них можна віднести, зокрема, фінансові показники діяльності за певний фіксований період, штатний розклад, посадові інструкції, організаційну структуру, постійних партнерів та ін. При цьому система взаємодії квантової та статичної складової розвитку агробізнесу, на нашу думку, може стикатися з певними проблемами. Зокрема, організація при досягненні нею позитивної короткострокової стійкості може зупинитись на цьому досягненні на більш довгу перспективу. Така ситуація розвитку почне носити вже консервативний характер. При цьому може втрачатись здатність адаптації до змін середовища та пошуку нових квантово-інноваційних поштовхів. А в ринкових умовах, що характеризуються частими змінами кон'юнктури та необхідністю швидко на них реагувати, домінація статичності може приводити до погіршення фінансово-економічного становища організації. Тому квантова складова розвитку агробізнесу має переважати над статичною та бути своєрідним його інерційним ядром.

ВИСНОВКИ

Таким чином, на сучасному теоретико-методологічному рівні пропонується переглянути традиційну концепцію трактування розвитку агробізнесу в ринкових умовах, віддавши перевагу квантово-статичному підходу. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку вважаємо перегляд концепції процесного підходу до кругообігу фінансових ресурсів у ході такого розвитку. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакарчук І. О. Квантова механіка / І. О. Вакарчук. – Львів : ЛДУ ім. І. Франка, 1998. – 616 с.
2. Гриненко С. П. Логістичний напрям розвитку інтегрованих формувань в агробізнесі / С. П. Гриненко // Економіка АПК. – 2007. – № 9. – С. 132 – 136.
3. Гринь Є. Л. Політика розвитку агробізнесу в Україні в напрямі захисту внутрішнього продовольчого ринку / Є. Л. Гринь // Актуальні проблеми державного управління : Зб. наук. праць. – 2009. – Вип.1. – С. 171 – 178.
4. Квант. Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82>

5. Клокар О. О. Аналіз і вдосконалення інноваційного забезпечення агропромислового виробництва / О. О. Клокар // Бізнес інформ. – 2011. – №8 – С. 69 – 75.

6. Монастирський Г. Л. Теорія організації / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 319 с.

7. Слав'юк Р. А. Асоційовані форми аграрного бізнесу: особливості утворення, практика функціонування, перспективи регулювання : [монографія] / Р. А. Слав'юк. – Луцьк : Ред-вид. відд. «Вежа Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки», 2000. – 321 с.

8. Турьянский А. В. Сельскохозяйственная кооперация и агропромышленная интеграция : Учебное пособие. – 2-е изд., испр. и доп. / А. В. Турьянский, В. Л. Аничин. – Белгород : Изд-во БелГСХА, 2010. – 192 с.

9. Харута С. В. Недоліки спецрежиму прямого оподаткування сільськогосподарських товаровиробників / С. В. Харута, П. М. Боровик // Матеріали шостої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Україна наукова» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/haruta-sv-borovik-pm-nedoliki-spetsrezhimu-pryamogo-opodatkovannya-silskogospodarskih-tovarovirobnykiv>